

Utii wa Kiwango cha Juu Kabisa:

Ibada Kwenye **Eneo la Vita**

SABATO MCHANA

Soma kwa ajili ya Somo la juma hili: *Yos. 5:1-7; Kut. 12:6; 1 Kor. 5:7; Yos. 8:30-35; Kum. 8:11, 14; Heb. 9:11, 12.*

Aya ya Kukariri: "Bali utafuteni kwanza ufalme wake, na haki yake; na hayo yote mtazidishiwa" (*Mathayo 6:33*).

Juma hili tutaangalia baadhi ya nyakati muhimu sana wakati wa kuwepo kwa Israeli kwenye Nchi ya Ahadi, wakati Israeli walipojitoa upya kwa Bwana, nyakati fulani mbele ya hatari iliyokaribia. Yoshua alionekana kuchukua uamuzi ambao ulionekana kutokuwa na mantiki kuwatahiri Waisraeli huku wakiwa kwenye eneo la adui (*Yos. 5:1-9*); kusherehekea Pasaka huku wakiwa wanakabiliiana na hatari iliyokuwa karibu nao kabisa (*Yos. 5:10-12*); kujenga madhabahu na kumwabudu Bwana wakati pambano likiwa limepamba moto (*Yos. 8:30-35*); na kusimika hema takatifu la Bwana wakati makabila saba ya Israeli yakiwa hayajapokea urithi wao (*Yos. 18:1, 2*).

Katikati ya maisha yetu yenye shughuli nyingi, huwa tunakuwa na mwelekeo wa kuyazingatia mambo yaonekanayo kuwa yenye umuhimu sana ambayo maisha hutupatia. Mara kwa mara huwa tunapuuzia kutenga muda wa maana kufanya upya ahadi yetu kwa Mungu na kutulia na kuonesha shukrani zetu kwa kile alichotenda na anachoendelea kutenda kila siku kwa ajili yetu. Ibada ya asubuhi na ya jioni pamoja na madhabahu ya familia, vinaonekana kuwa kama vilivyopitwa sana na wakati maisha yakionekana kuwa yamezidiwa kwa mengi, yakiendeshwa kwa namna ya kuepuka shida, na kwa kutaka kuona mafanikio. Bado, ndani kabisa ya mioyo yetu, sote tunajua kwamba muda uliotumiwa na Mungu pamoja na wapendwa wetu ndiyo uwekezaji ulio bora zaidi wa muda wetu wenye kikomo.

**Soma somo la juma hili ukijiandaa kwa Sabato, Novemba 15.*

Agano Kwanza

Soma Yoshua 5:1-7. Kwa nini Bwana alimwamuru Yoshua awatahiri kizazi cha pili cha Waisraeli wakati huu wa pambano?

Baada ya kuipeleleza ile nchi, taarifa iliyotia moyo ya wapelelezi, na kuvuka Yordani kwa namna ya muujiza, tungetarajia kuwepo mara moja kwa mapigano na adui. Hata hivyo, kuna jambo linaloonekana hapa kuwa muhimu kuliko ushindi wa kijeshi: Agano la Israeli na Mungu.

Kabla ya hiki kizazi kipya kuingia katika harakati ya kuitwaa nchi, walihitajika kujua kikamilifu juu ya uhusiano wao maalum na Yule Mwenye nchi. Kufanywa upya kwa ishara ya agano kunakuja kama mwitikio wa kitendo cha Mungu cha neema na cha muujiza cha kuileta Israeli kwa usalama hadi ng'ambo ya Yordani.

Agano letu na Mungu yapasa daima liwe ndilo jibu la shukrani kwa ajili ya kile ambacho tayari amekikamilisha kwa ajili yetu, kamwe si tendo la kujaribu kupata manufaa fulani kwa sababu ya kupatana kisheria na masharti Yake. (Wazo hili hili, bila ya shaka, lilikuwa muhimu kwa mapambano ya Paulo dhidi ya wale waliosisitiza kwamba wanaume waongofu kutoka kwa Wamataifa watahiriwe, kama ionekanavyo kwa uwazi zaidi kwenye barua yake kwa Wagalatia.)

Israeli ilikuwa kwenye ukingo wa mwanzo wa pambano kubwa zaidi la kijeshi katika historia yake, na tungetarajia kambi zima liwe katika shughuli kubwa ya maandalizi ya vita. Ni kweli Israeli ilikuwa hivyo, bali haikuwa katika namna iliyo zoeleka. Badala ya kuwa katika shughuli ya kufunga lijamu na hatamu kwa farasi wao, na kunoa panga zao, waliingia katika kaida iliyoliacha jeshi likiwa katika hali ya kuweza kutendewa chochote kwa haidhuru siku tatu.

Walifanya hili ili wapate kufurahia uhusiano wao na Mungu wao, aliyewakomboa kutoka Misri. Kwa nini? Kwa sababu walitambua kwamba pambano ni la Bwana. Yeye ndiye anayewapa ushindi na mafanikio. Yesu alitengeneza kanuni ile ile kwa maneno tofauti kidogo: "Bali utafuteni kwanza ufalme wake, na haki yake; na hayo yote mtazidishiwa" (Mt. 6:33). Mara nyingi, maisha ya kila siku yanaonekana yakitushinikiza kwa umuhimu wa mambo mengi sana muhimu kiasi cha kusahau kuyapa kipaumbele yale yaliyo ya muhimu zaidi maishani mwetu: kufanywa upya kila siku kwa ahadi yetu kwa Kristo.

Fikiria juu ya nyakati ambazo ulipuuzia muda na Mungu kwa sababu ya mambo yaliyokuwa "muhimu" zaidi. Kwa nini hili ni rahisi kulifanya kiasi hicho, na tunawezaje kupambana dhidi ya hicho?

Pasaka

Kwa nini ni muhimu kwamba Yoshua alichagua kusherehekea Pasaka licha ya kazi kubwa na iliyoshinikiza ya kuitwaa Nchi ya Ahadi? Soma Yoshua 5:10; Kut. 12:6; Law. 23:5; Hes. 28:16; Kum. 16:4, 6.

Shughuli ya pili muhimu inayotangulia ushindi wa kuitwaa nchi ni sherehe ya Pasaka. Hii inafanyika jioni ya siku ya kumi na nne ya mwezi, kwa kufuata kwa makini maagizo yaliyotolewa na Mungu. Umuhimu wa kiishara wa Pasaka unasisitizwa: matukio katika Yoshua yanakumbusha yale ya Kutoka. Pasaka inakumbusha usiku wa pigo la kumi (*Kutoka 12*), wakati malaika wa Bwana alipowaua wazaliwa wa kwanza wote nchini Misri na kuwaokoa Waisraeli. Hii inafuatiwa na uzoefu wa Kutoka Misri, kuvuka Bahari ya Shamu, na safari ya kupita jangwani.

Kwa upande mwingine, kisa cha kizazi cha pili kinaanzia kwenye jangwa, kikiendelea na kuvuka Mto Yordani, kinahusisha tohara na sherehe ya Pasaka, kisha kinaelekea kwenye wakati muhimu ambapo kuna tarajio la Bwana kuingilia kati kimuujiza dhidi ya maadui wa Israeli, wakazi wa Kanaani. Pamoja na matendo yote yaliyotangulia, sherehe ya Pasaka inaashiria mwanzo wa kipindi kipya katika historia ya Israeli.

Vilevile, kupitia ishara ya mwana-kondoo wa sadaka, Sikukuu ya Pasaka ilirejea nyuma kwa ukombozi wa Waisraeli kutoka utumwa wa Misri. Lakini pia ilielekeza mbele pale katika kutimilizwa kwa mfano wake katika Mwana-Kondoo wa Mungu (*Yohana 1:29, 36; 1 Wakorintho 5:7; 1 Petro 1:18, 19*), ambaye alitukomboza kutoka katika utumwa wa dhambi. Kwenye Meza ya Bwana, kabla ya kujitolea Yeye Mwenyewe kama sadaka ya mwisho, Yesu aligeuza Pasaka kuwa ukumbusho wa kifo Chake (*Mt. 26:26-29, 1 Kor. 11:23-26*).

Hata hivyo, Pasaka na Meza ya Bwana vinaashiria ukweli wenye utukufu zaidi: ule wa umati wa waliokombolewa wakiingia Kanaani ya mbinguni. Yohana wa Ufunuo anaonesha tukio hili halisi la "kuvuka" likiwa tukio la wale 144,000 wakitembea juu ya bahari ya kioo, ikiwa ni utimilifu wa mfano uliooneshwa na uzoefu wa Bahari ya Shamu na mto Yordani, mbele ya kiti cha enzi cha Mungu (*Ufu. 4:6; Ufu. 7:9, 10*) na wanasherehekea Pasaka na Meza ya Bwana katika karamu ya harusi ya Mwana-kondoo (*Mathayo 26:29, Ufunuo 19:9*).

Tunaweza kwa namna gani, hata wakati tukiwa hatusherehekei Meza ya Bwana, kudumisha ukweli wa Msalaba mbele yetu?

Madhabahu ya Kuanza Upya

Ni kitu gani kilichokuwa motisha ya Yoshua ya kumjengea Bwana madhabahu? Soma Yos. 8:30, 31; linganisha na Kum. 11:26-30; Kum. 27:2-10.

Katika wakati wa wazee wa imani, madhabahu yalikuwa alama za safari yao na yakawa uwakilishi wa hoja yao ya kudai nchi waliyoahidiwa na Mungu. Sasa, kwa kujenga madhabahu, Waisraeli walishuhudia kutimizwa kwa ahadi zilizotolewa kwa mababu zao. Katika suala hili, ujenzi wa madhabahu ni kutimizwa moja kwa moja kwa maagizo yaliyotolewa na Musa (Kum. 11:26-30, Kum. 27:2-10).

Yoshua 8:30-35 ina nafasi muhimu katika kuunda ujumbe mzima wa kimaandiko wa kile kitabu. Kwa kuunganisha moja ya visa vya ghasia kabisa (vita) na kitu kilicho tofauti kabisa—tukio la kuimarisha upya agano (ibada)—Yoshua anaturudisha nyuma kwenye moja ya mada muhimu zaidi za kimaandiko zilizozanzishwa kwenye kitabu mwanzoni: Yoshua analo jukumu la kuongoza Israeli katika maisha ya utii wa agano (Yos. 1:7). Hii pia ni picha ya Yoshua mwishoni mwa kitabu (Yoshua 24).

Licha ya umuhimu wa vita na ushindi, kuna kitu muhimu zaidi: uwajibikaji wa matakwa ya sheria ya Mungu. Ushindi ni hatua moja tu katika kutimiza mpango wa Mungu kwa Israeli na urejeshwaji wa ubinadamu wote. Uaminifu kwa kanuni za Torati ndilo suala muhimu katika hatima ya ubinadamu. Yoshua anaandika nakala ya sheria kwenye mawe makubwa yaliyopakwa chokaa, tofauti na mawe ya madhabahu (linganisha na Kum. 27:2-8). Hivyo, mawe hayo, ambayo pengine yalikuwa na Amri Kumi, yalikuwa kumbukumbu tofauti karibu na madhabahu, ikidumu kuwakumbusha Waisraeli mara kwa mara kuhusu fadhila na wajibu vinavyoashiriwa kuwemo katika agano.

Yoshua anakuwa ni ishara ya baadaye ya Yehoshua (Yesu) wa Agano Jipya, ambaye utume wake ulikuwa, kati ya mambo mengine, kuongoza wanadamu warejee katika kumtii Mungu. Ili kufanikisha lengo hili, ilimpasa kushiriki kwenye mgogoro na nguvu za uovu. Lengo lake kubwa lilikuwa kutimiza mahitaji ya agano kwa niaba yetu: "Maana ahadi zote za Mungu zilizopo katika yeye ni Ndiyo; tena kwa hiyo katika yeye ni Amin; Mungu apate kutukuzwa kwa sisi" (2 Kor. 1:20).

Ni mazoea gani ya kiroho tunayoweza kufanya sasa ambayo yanaweza kuwa na utendaji kazi sawa na kujenga madhabahu kulivyokuwa katika nyakati za kale?

Iliyoandikwa Kwenye Mawe

Soma Yohua 8:32–35. Kitendo kilichoelezewa kwenye aya hizi kinamaanisha nini, na yapasa kituambie nini leo?

Mlima wa Ebali unatajwa kwenye vitabu viwili tu; Kumbukumbu la Torati (*Kum.* 11:29; 27:4, 13) na kitabu cha (*Yohua* 8:30, 33). Pamoja na ule wa Gerizimu, palikuwa ni mahali ambapo baraka na laana za agano zilikaririwa. Kwa kuwa mahususi, kulingana na Kumbukumbu la Torati 11:29 na Kumbukumbu la Torati 27:4, 23, palikuwa pawe mahali pa laana. Ni hapa ambapo iliwapasa Waisraeli wasimame pande zote mbili za sanduku la agano mbele za makuhani (*Yos.* 8:33). Kundi moja lilisimama mbele ya Mlima Ebali, lingine likiwa limesimama mbele ya Mlima Gerizimu. Hapa kwa ishara hii walitenda njia mbili zinazowezekana za kuhusiana na lile agano. Kafara zilizoletwa pale zililenga kwa Yesu, ambaye alijitwalia Mwenyewe laana zote za agano, ili wote wanaomwamini Yeye wapate kufurahia baraka zake (*Gal.* 3:13; *2 Kor.* 5:21).

Kwa nini ilikuwa muhimu kuandika nakala ya agano kwenye mnara, ulioonekana kwa wote? (*Taz. Kum.* 4:31; *Kum.* 6:12; *Kum.* 8:11, 14; *2 Fal.* 17:38; *Zab.* 78:7.)

Kwa kawaida wanadamu huwa tunakuwa wasahaulifu. Huwa tunalundika mahitaji yanayodumu kuongezeka na yenye kutatanisha maisha ya kila siku kwenye vipindi vifupi vifupi vya muda. Kwa namna isiyojulikana, tunasahau yale mambo ambayo huwa hayajirudii kwa idadi ile ile au nguvu ile ile. Kwenye kila huduma ya meza ya Bwana, huwa tunayo fursa ya pekee ya kujiweka wakfu sisi wenyewe kwa Bwana na kufanya upya wajibu wetu wa kiagano. Ingekuwa bora kwetu kuziona fursa hizi, si kama nafasi tu za kujitoa wakfu kwa mtu mmoja mmoja bali pia kama nafasi kwa ajili ya kufanywa upya kijumuiya kwa utii wetu kwa Mungu. Katika jamii inayodumu kuongezeka katika hali yenye ubinafsi, ni lazima tufikirie juu ya uwezo wa kuwa wa jamii inayoshiriki na wengine mtazamo ule ule wa kiulimwengu, maadili yale yale na imani, na utume ule ule.

Je, unaona ni rahisi kiasi gani, katikati ya ghasia na kukurukakara za maisha, kumsahau Bwana na kutafuta kufanya mambo kwa uwezo na nguvu zako mwenyewe? Kwa nini ni rahisi hivyo kufanya hili, hasa pale mambo yako yanapokuwa yakienda vema?

Kuwa na Shauku ya Kuwepo Kwake

Soma Yoshua 18:1, 2. Kulikuwa na shughuli gani ambayo kwa hiyo, Yoshua aliingilia mchakato wa kuigawa nchi?

Baada ya maelezo juu ya maeneo yaliyokuwa yametengwa kwa ajili ya makabila makubwa zaidi mawili upande wa magharibi ya Yordani na kwa nusu ya kabila la Manase, kifungu hiki cha Maandiko kinaonesha kusanyiko la mkutano pale Shilo, ambapo nchi inagawanywa kwa makabila madogo madogo saba yaliyokuwa yamesalia.

Kuwekwa kwa hema takatifu, "Maskani yangu," kunawakilisha utimilifu wa ahadi ya Mungu ya kuishi kati ya watu Wake (*Kut. 25:8; Law. 26:11, 12*) na kunafunua wazo kuu la kitabu: Kuwepo kwa Mungu katikati ya Israeli kumefanya iwezekane umiliki wa nchi na kutaendelea kuwa chimbuko la kudumu la baraka kwa Israeli na kwa kupitia kwao, kwa dunia yote (*Mwa. 12:3*). Ibada ya Mungu inachukua nafasi ya muhimu sana, hata kuliko kuishinda na kuigawa ile nchi! Kuwepo kwa hema takatifu, na baadaye Hekalu, ingepasa daima kusaidie wale watu kutambua kuwepo kwa Mungu kati yao na wajibu wao kulifuata agano.

Soma Waebrania 6:19, 20; Waebrania 9:11, 12; na Waebrania 10:19–23. Sisi kama Wakristo tusio na hekalu la hapa duniani linalohifadhi kwa uhalisia kuwepo kwa Mungu kati yetu, tunaweza kujifunza nini kutoka kwa Yoshua?

Mwonekano wa hema takatifu haupaswi kutujia kama jambo la kushtukiza, kwa sababu wazo kuu la hema takatifu limekuwepo kwenye maelezo ya Yoshua kupitia kwa sanduku la agano. Hii ilikuwa ndiyo samani iliyokuwa na umuhimu zaidi kwenye Patakatifu pa Patakatifu, na ilikuwa ishara ya sehemu mbili za kitabu hiki cha Yoshua: kuvuka na kushinda. Sasa, kwa kusimika hema takatifu kwenye eneo muhimu la kugawa ile nchi, Yoshua anaonesha kwamba maisha yote ya Israeli yalikuwa na kiini chake kwenye hema takatifu, makao makuu ya kidunia ya Yahweh.

Ni muhimu zaidi kwetu, kama Wakristo tunaoishi katika Siku halisi ya Upatanisho, kukaza macho yetu kwenye hema takatifu ya mbinguni tunapoendelea na majitu ya kisasa (au ya wakati wa maendeleo) yanayotoa changamoto kwa imani yetu, matumaini yetu na urithi wa kiroho. Tunapodumu kuitegemea kazi ya Kristo iliyokamilishwa kwenye Msalaba na kwenye hema takatifu ya mbinguni, tunaweza kutazama mbele kwa imani kwa ule wakati ambapo Mungu kwa mara nyingine, atakaa kati ya watu Wake, lakini safari hii, itakuwa milele (*linganisha na Ufu. 21:3*).

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Baraka na Laana," uk. 141-145, kwenye *Wazee na Manabii, sehemu ya 2*.

"Kulingana na maelekezo yaliyotolewa na Musa, mnara wa ukumbusho wa mawe makubwa ulisimamishwa juu ya Mlima Ebali. Juu ya mawe haya, ambayo yaliandaliwa mapema kwa kufunikwa kwa chokaa, sheria iliandikwa-si zile amri kumi zilizotamkwa kule Sinai na kuchongwa kwenye mbao za mawe peke yake, bali pia sheria zilizowasilishwa kwa Musa na kuandikwa naye kwenye kitabu. Kando ya mnara huu madhabahu za mawe yasiyochongwa zilijengwa, ambazo juu yake kafara zilitolewa kwa Bwana. Ukweli kwamba madhabahu hii iliwekwa juu ya Mlima Ebali, mlima ule ambao juu yake laana iliwekwa, ilikuwa ni muhimu, ikimaanisha kuwa kwa sababu ya kuvunja kwao sheria ya Mungu, Israeli kwa haki walipata deni la ghadhabu yake, na kwamba ingetokelezwa mara moja, isipokuwa kwa upatanisho wa Kristo, uliowakilishwa na madhabahu ya kafara." Ellen G. White, *Wazee na Manabii, sehemu ya 2*, uk. 142.

"Lakini huduma ya meza ya Bwana haikukusudiwa kuwa wakati wa huzuni. Hilo halikuwa kusudi lake. Kadiri wanafunzi wa Yesu watakvokusanyika Mezani pa Bwana, hawapaswi kuomboleza kwa ajili ya upungufu wao. Hawapaswi kukaa katika uzoefu wao uliopita wa kidini, hata kama uzoefu huo ni wa kuwainua au kuwaumiza. Hawapaswi kutafakari tofauti zao na wenzao. Huduma ya maandalizi yapasa iwe imeshughulikia yote hayo. Kujitathimini, kuungama dhambi, kupatana, vyote vinakuwa vimekwishafanyika. Sasa wanakuja kukutanana na Kristo. Hawapaswi kusimama kwenye kivuli cha msalaba bali katika mwanga wake wa wokovu. Wanapaswa kufungua roho zao kupokea miale angavu ya jua la haki." Ellen G. White, *Tumaini la Vizazi Vyote, sehemu ya 2*, uk. 271.

Maswali ya Kujadili:

- ① Kuutafuta kwanza ufalme wa Mungu kunamaanisha nini kwako? Kanuni hii inatengeneza maisha yako ya kila siku?
- ② Hebu tazama jibu lako kwa swali la mwisho la siku ya Jumatano jinsi ilivyo rahisi kumsahau Bwana katikati ya kukurukakara za maisha. Kwenye kikosi chako, jadilini jinsi ilivyo rahisi kufanya hivyo. Ni upi baadhi ya ufumbuzi wake?
- ③ Kama Waadventista, tunaamini kwamba Yesu anahudumu kwa niaba yetu kwenye hekalu la mbinguni. Usadikisho huu unawezaje kudumu kuwa chimbuko la matumaini na nguvu? Kwa nini ujuzi kwamba ni Bwana Yesu aliye mbinguni akitufanyia "upatanisho" (Ebr. 7:25) utusaidie kutambua jinsi ilivyo habari njema kazi Yake kwenye hekalu la mbinguni, hususan sasa katika wakati halisi wa Siku ya Upatanisho?